

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 11

van **KARL VANLOUWE**

datum: 3 oktober 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Opening Belgische ambassade Moldavië - Belang voor Vlaanderen

Begin september opende federaal minister voor Buitenlandse Zaken Hadja Lahbib een nieuwe Belgische ambassade in Chisinau, Moldavië. De opening loopt samen met de beslissing van de Europese Raad van 23 juni 2022 om Moldavië het kandidaat-lidmaatschap te verlenen. Moldavië kreeg daarbij een negenstappenplan om in aanmerking te komen van potentiële toetredingsonderhandelingen die in december zouden aanvatten.

Opvallend is dat de opening van de nieuwe ambassade samenvalt met de verklaringen van de federale minister om het uitbreidingsdebat voorop te stellen in het toekomstig Europees Voorzitterschap. Minister Lahbib toonde de ambitie om zowel een leidende rol te spelen in de begeleiding van potentiële EU-lidstaten, als bij het opstellen van de "strategische agenda" van de EU: voorwerk doen, kaders bepalen en tijdpad schetsen voor kandidaat-lidstaten. Charles Michel, voorzitter van de Europese Raad en partijgenoot van mevrouw Lahbib, liet in De Standaard weten dat men de uitbreiding plant tegen 2030.

Het is zonder meer belangrijk om Moldavië en zijn bevolking net zoals andere Oost-Europese landen een Europees perspectief te geven. Maar dat moet en kan enkel en alleen in volle respect voor de toetredingscriteria. In zijn resolutie over de toetredingsgesprekken van de EU met de landen van de Westelijke Balkan van 15 februari 2023 onderstreepte het Vlaams Parlement nog uit- en nadrukkelijk het belang van de zogenaamde criteria van Kopenhagen. Daarnaast vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om "erop toe te zien dat de recente vernieuwde status van Oekraïne en Moldavië tot kandidaat-lidstaat, en van Georgië tot potentiële kandidaat-lidstaat geen enkele invloed heeft - zowel in positieve als in negatieve zin - op de kandidatuur van de Westelijke Balkanlanden, maar tegelijkertijd in het licht van de geloofwaardigheid van het EU-uitbreidingsproces het engagement ten aanzien van de Westelijke Balkanlanden te handhaven en het traject van die landen via een duidelijke en realistische kalender onverstoord voort te zetten, met een grotere dynamiek op basis van verdienste en overeengekomen verbintenissen".

1. In welke mate is de opening van een ambassade in Moldavië relevant dan wel belangrijk voor Vlaanderen? Hoe staat de minister-president daartegenover?
2. Op welke manier is Vlaanderen vandaag vertegenwoordigd in Moldavië?
3. Zijn er vanuit Vlaanderen nieuwe acties of initiatieven gepland naar aanleiding van de nieuwe ambassade?
4. Zijn er eventueel plannen voor bijkomende acties van Flanders Investment & Trade (FIT) om onze economische banden aan te scherpen?

5. Kan de minister-president meer inzicht geven in de banden tussen Vlaanderen en Moldavië? Zijn er export- en importcijfers beschikbaar?
6. Hoe staat de minister-president tegenover de uitlatingen over het uitbreidingsdebat tijdens ons Europees Voorzitterschap, en dan wat betreft de toetreding van Moldavië in het bijzonder?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 11 van 3 oktober 2023

van **KARL VANLOUWE**

1. Op heden is Moldavië geen prioritaire partner van de Vlaamse overheid. De opening van een Belgische ambassade in Moldavië zal dit niet veranderen.
2. Er is geen Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging aanwezig in het land. Het kantoor van Flanders Investment & Trade (FIT) in Roemenië is bevoegd voor Moldavië.
3. De Vlaamse Regering heeft geen nieuwe acties of initiatieven gepland naar aanleiding van de opening van de nieuwe ambassade.
4. FIT voorziet geen bijkomende acties aangezien het de middelen optimaal wil inzetten door scherp te focussen op de opportuniteiten waarmee Vlaanderen de grootst mogelijke impact kan realiseren voor de Vlaamse ecosystemen.
5. Moldavië is een arm land met 3,5 miljoen inwoners dat sinds 1990 een onafhankelijke staat is na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie. Het zit geprangd tussen Roemenië en Oekraïne en is kwetsbaar omwille van de Russische invasie in Oekraïne. Onder de prowesterse en Europeesgezinde president Sandu zoekt Moldavië aldus aansluiting bij de EU. Het is belangrijk dat de EU inspanningen levert om Moldavië niet in Russische handen te laten vallen.

In 2014 ondertekende de EU een Associatieovereenkomst met Moldavië, die ook een Diepe en Uitgebreide Vrijhandelsovereenkomst (DCFTA) omvat. Het doel van de overeenkomst is om de voorwaarden voor onderlinge handel en investeringen aanzienlijk te versoepelen. Vlaanderen heeft verder geen bilaterale overeenkomsten met Moldavië.

Vlaanderen neemt het grootste deel van de nationale export naar Moldavië voor haar rekening. In 2022 exporteerde het voor 46,27 miljoen euro naar het land, terwijl het er voor 11,69 miljoen euro uit importeerde. Dit bezorgde de handelsbalans aan Vlaamse zijde een overschot van 34, 58 miljoen euro.

Deze trend zet zich voort in 2023. In de eerste zeven maanden van dit jaar exporteerde Vlaanderen voor 28,94 miljoen euro naar Moldavië, terwijl de import 4,44 miljoen euro bedroeg. Aldus laat de tussentijdse handelsbalans met Moldavië een overschot van 24,50 miljoen euro zien aan Vlaamse zijde. Hiermee neemt Moldavië de 126ste plaats in op de ranglijst met exportmarkten voor Vlaanderen, met een aandeel van 0,011% in de totale Vlaamse totaaluitvoer na de eerste zeven maanden van 2023.

Ten slotte behandelde het bevoegde FIT-kantoor sinds 2021 een veertigtal vragen van Vlaamse bedrijven uit uiteenlopende sectoren. De vragen gingen over verschillende onderwerpen, waaronder marktinfo, het zoeken naar partners, reglementering, lokale investeringen, sourcing en outsourcing. Er zijn geen Moldavische investeringen in Vlaanderen.

6. De Europese Raad verleende Moldavië met unanimiteit de status van kandidaat-lidstaat. Een mogelijke volgende stap in het proces is de opening van de toetredingsonderhandelingen. Hiertoe moet Moldavië negen stappen zetten beschreven in een advies van de Europese Commissie.

Op 22 juni 2023 heeft Europees Commissaris Várhelyi de Raad bijgepraat over de vorderingen van Moldavië. Hij lichtte toe dat Moldavië drie van de negen stappen heeft voltooid. Zo heeft het de rechterlijke macht en de kieswet hervormt en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij besluitvormingsprocessen vergroot. Daarnaast is de mensenrechtenbescherming versterkt, met name door kwetsbare groepen beter te beschermen, gendergelijkheid te vergroten en geweld tegen vrouwen te bestrijden. Er is goede vooruitgang geboekt op drie andere gebieden, met name met betrekking tot de de-oligarchisering, de hervorming van het rechtsstelsel en de hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën. Volgens de Europese Commissie dient er nog werk gemaakt te worden van een betere corruptiebestrijding en bestrijding van de georganiseerde misdaad, alsook van de hervorming van het openbaar bestuur.

Op 8 november 2023 zal de Europese Commissie een gedetailleerd rapport over Moldavië publiceren in het kader van de jaarlijkse rapportering over de uitbreiding. Hierin zal het, onder meer, de verdere evolutie omtrent de geïdentificeerde stappen evalueren. Op basis van de rapportering van de Europese Commissie zullen de Raad en de Europese Raad kunnen beslissen over mogelijke verdere stappen in het toetredingsproces. Voor de Vlaamse Regering is het belangrijk dat de Raad de toetredingsmethodologie strikt blijft toepassen. Conform [resolutie 1485](#) van het Vlaams Parlement staat daarin het principe centraal dat vooruitgang moet gebaseerd zijn op verdienste (merit-based approach).